

ДВНЗ «Придніпровська державна
академія будівництва та архітектури»

Науково-технічна бібліотека

«ШЕВЧЕНКОВА СВІЧА СТОЛІТТЯМИ ГОРИТЬ...»

Бібліографічний покажчик

Дніпропетровськ
2014

**ДВНЗ «Придніпровська державна
академія будівництва та архітектури»**

Науково-технічна бібліотека

**«ШЕВЧЕНКОВА СВІЧА
СТОЛІТТЯМИ ГОРИТЬ...»**

Бібліографічний покажчик

**Дніпропетровськ
2014**

ББК Ш5(4УКР)1-8

Ш37

Затверджено та рекомендовано до видання методичною радою НТБ ПДАБА (протокол № від 29.10 2014)

Укладач	С. Г. Довженко
Відповідальний за випуск	Н. А. Дорофєєва
Комп'ютерне верстання	С. Г. Довженко

Покажчик укладено до 200-річчя з дня народження основоположника нової української літератури, видатного поета та художника Тараса Шевченка. Видання знайомить читача з життям та творчістю Великого Кобзаря. Всі книги, які ввійшли до складу покажчика є у фонді науково-технічної бібліотеки ПДАБА.

Покажчик призначений для студентів які вивчають курс «Українська та зарубіжна культура», викладачів та співробітників академії.

«Шевченкова свіча століттями горить...» :
Ш37 бібліогр. покажчик / ДВНЗ ПДАБА, Наук.-техн.
б-ка ; уклад. С. Г. Довженко ; відп. завип.
Н. А. Дорофєєва. - Д. : Вид-во ПДАБА, 2014. – 38 с.

Від укладача

Покажчик укладено до 200-річчя з дня народження основоположника нової української літератури, видатного поета та художника Тараса Шевченка.

Покажчик адресований перш за все молоді. Тому не випадковою є вступна стаття відомого літературознавця, лауреата Шевченківської премії І. М. Дзюби, у якій автор, роблячи акцент на пророчій місії Поета, розкриває шевченківський ідеал людини – «універсальний і вселюдський, такою мірою, як і національний...», який формується в ході вічної боротьби між добром і злом.

Покажчик складається з двох розділів та трьох додатків.

Перший розділ покажчика знайомить читача з поетичними, прозовими творами Кобзаря, а також з мистецькою спадщиною Тараса Шевченка – творами живопису і графіки, виконаними Шевченком різними техніками.

В другому розділі подано літературу про Т. Г. Шевченка, яка знайомить читача з життєвим та творчим шляхом Великого Кобзаря та розповідає про місця України, якимось чином пов'язані з Т. Г. Шевченком. Також до складу другого розділу входить література довідкового характеру.

Всі книги, які ввійшли до складу покажчика, є у фонді нашої бібліотеки.

Перший додаток знайомить читача з висловлюваннями видатних людей про Кобзаря.

До складу другого додатку увійшли народні прислів'я та приказки про Тараса Шевченка.

У покажчику наведено імена письменників – Шевченківських лауреатів. (Додаток 3). Окремо виділено лауреатів Шевченківської премії від Дніпропетровської області.

Інтерес до творчого спадку національного поета та художника не згасає. Навпаки, кожне покоління науковців, читачів витлумачує його філософський, історіософський, глибоко релігійний, високодуховний зміст під іншим кутом зору. Тому, зрозуміло, покажчик не претендує на вичерпність.

Видання стане у пригоді всім, хто цікавиться історією України та її культурою, хто прагне глибоко ознайомитися з життєвим шляхом та творчою спадщиною великого поета.

Вступ

Шевченко вчора, нині і завжди

Шевченка так часто називали пророком, що стерся реальний зміст цього поняття. Пророка ототожнюють з віщуном і ясновидцем. Але пророк, згідно з біблійною традицією, – носій демократичного світовідчуття, гуманістичний обличитель світового зла, як і зла соціального та національного, поборник добра і справедливості. До появи єврейських пророків свідчення про страждання і соціальний протест пригнічених доходили лише у викладі представників власницьких станів (Гесіод, Солон, індійські і китайські філософи та історики), і тільки в особі єврейських пророків вперше в історії пролунав голос позбавлених власності хліборобів. Ось у такому біблійному значенні був Шевченко пророком свого народу. Продовжував він і ще одну біблійну традицію – картання вад власного народу, дав могутню силу національній самокритиці, без якої не було б нашого відродження ні в ХІХ, ні в ХХ століттях.

Так, Шевченко був пророком, але ж він був і безмежно багатший та людяніший за будь-якого з пророків, бо пророцьке палання духу і нещадна вимогливість, зятятість на меті доповнювалися і просвітлювалися в нього глибшим розумінням людини, звучанням усіх струн людської душі, повнотою людського. Він був ніжним ліриком і поетом кохання, безмежної ніжності і найтонших порухів серця, ідилії мрійливого щастя, чи не найбільшим у світі співцем жінки і матері, дитячої невинності і дівочої краси.

Він – і поет єднання людини з людиною, з природою і світом. Йому, певно, була внутрішньо близькою та ідея загальної взаємозалежності і взаємовпливу людей, яку висловив Фіхте у праці «Про покликання вченого»: «Я знаю мало більш величних ідей, ніж ідея цього загального впливу людського роду на самого себе».

Протягом небагатьох років своєї творчості Шевченко пройшов великий і складний шлях розвитку. Його поезія багатогранна і часом навіть суперечлива, та це неминучі суперечності інтелектуальних і духовних шукань, невтоленної думки. Водночас Шевченко дивовижно цілісний і послідовний, основу його єства складають ті сокровенні думи, які проходять крізь усю його творчість – поета, прозаїка, художника. Інакше можна сказати, що як великий поет Шевченко – поет могутніх дисонансів, які гармонізуються в його уявленні про людину. У його ідеалі людини.

Цей Шевченків ідеал людини – універсальний і вселюдський такою ж мірою, як і національний, своєю чуттєвою природою.

І домінанта цього ідеалу людини (світу!) – добро, здатність творити добро. У Шевченка є щось від Кантівського розуміння добра як «найвищого блага». Світова антитеза добра і зла – головна в його творчості.

Раз у раз питається він самого себе:

*Перелічу і дні, і літа.
Кого я, де, коли любив?
Кому яке добро зробив?
Нікого в світі, нікому в світі!
Неначе по лісу ходив!*

Як найгірший присуд світові звучить у Шевченка таке:

*Нема добра творящего,
Нема ні одного!*

Але є ще надія: «А може, ще добро побачу», «І мов добро кому зроблю, Так любо серце одпочине».

*Є віра в світову благодать:
Діла добрих обновляться,
Діла злих загинуть.*

А в останні Шевченкові роки думка про добро чимраз наполегливіше поєднується з думкою про працю, про роботящі руки і роботящі уми, голови.

Ось кілька прикладів із останніх поезій.

*Робочим головам, рукам
На сій окраденій землі
Свою ти силу ниспошли.*

24 мая (1860)

*Трудящим людям, всеблагий,
На їх окраденій землі
Свою ти силу ниспошли.*

25 мая (1860)

*А доброзиждуцим рукам
І покажи, і помози,
святу ю силу ниспошли.*

27 мая (1860)

І, обравши найкращий варіант, Шевченко завершує вірш славетними словами:

*Роботяцим умам,
Роботяцим рукам
Перелог и орать,
Думать, сіять, не ждатель
І посіяне жатель
Роботяцим рукам.*

Як на мене – це Шевченків заповіт, може, один із найбільших його заповітів нам, на нашій окраденій землі, яку можуть порятувати не ненависники, не гетькали й ганьбисти, а тільки «доброзиждущі». Задумаймося над цим Шевченковим благословенням на доброзиждення.

І згадаймо ще біблійне: «Жниво велике, а женців мало; так благайте господа жнив, щоб вислав робітників на жниво своє».

І. Дзюба, літературознавець,
літературний критик,
академік НАНУ, член НСПУ

1. Публікації творів Т. Г. Шевченка

1.1. Вірші. Проза

1. Шевченко Т. Г. Повна збірка творів : в 5 т. / Тарас Шевченко. – К. : Держлітвидав. – 1939.
Т. 1. - 1939. - 547 с.

2. Шевченко Т. Г. Повна збірка творів : в 5 т. / Тарас Шевченко. – К. : Держлітвидав. – 1939.
Т. 3 : Повісті. – 1939. – 547 с.

3. Шевченко Т. Г. Повна збірка творів : в 5 т. / Тарас Шевченко. – К. : Держлітвидав. – 1939.
Т. 4 : Повісті. Драматичні твори. – 1939. – 547 с.

4. Шевченко Т. Г. Повна збірка творів : в 5 т. / Тарас Шевченко. – К. : Держлітвидав. – 1939.
Т. 5. – 1939. – 547 с.

5. Шевченко Т. Г. Повна збірка творів : в 3 т. / Тарас Шевченко ; ілюстр. Т. Г. Шевченко. – К. : Держлітвидав. – 1949.
Т. 1 : Поезії. – 1949. – 648 с. : ілюстр.

6. Шевченко Т. Г. Повна збірка творів : в 3 т. / Тарас Шевченко ; ілюстр. Т. Г. Шевченко. – К. : Держлітвидав. – 1949.
Т. 2 : Повісті. – 1949. – 640 с. : ілюстр.

7. Шевченко Т. Г. Повна збірка творів : в 3 т. / Тарас Шевченко ; ілюстр. Т. Г. Шевченко. – К. : Держлітвидав. – 1949.
Т. 3 : Драматичні твори. Журнал. Листування. – 1949. – 518 с. : ілюстр.

8. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 10 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1939.
Т. 1 : Поезії. 1837-1847. – 1939. – 604 с. : ілюстр.

9. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 10 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1939.

Т. 2 : Поезії. 1847-1861. – Вид. 2-ге, доп. та виправл. – 1953. – 573 с. : ілюстр.

10. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 10 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1939.

Т. 3 : Драматичні твори, повісті. 1841-1855. – 1949. – 477 с. : ілюстр.

11. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 10 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1939.

Т. 6 : Замітки, статті, листи, записи народної творчості, "Букварь". 1839-1861. – 1957. – 588 с. : ілюстр.

12. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 6 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1963.

Т. 1 : Поезії. 1837-1847. – 1963. – 483 с. : ілюстр.

13. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 6 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР.

Т. 2 : Поезії. 1847-1861. – 1963. – 631 с. : ілюстр.

14. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 6 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1963.

Т. 3 : Драматичні твори. Повісті. – 1963. – 512 с. : ілюстр.

15. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 6 т. / Тарас Шевченко. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1963.

Т. 4 : Повісті. – 1963. – 521 с. : ілюстр.

16. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 6 т. / Тарас Шевченко. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1963.

Т. 5 : Щоденник. Автобіографія. – 1963. – 368 с. : ілюстр.

17. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 6 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1963.

Т. 6 : Листи. Нотатки. Фольклорні записи. – 1964. – 644 с. : ілюстр.

18. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів: у 12 т. / Тарас Шевченко. – К. : Наук. думка. – 1989.

Т. 1 : Поезії. 1837-1847. – 1989. – 528 с.

19. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 12 т. / Тарас Шевченко. – К. : Наук. думка. – 1989.

Т. 2 : Поезії. 1847-1861. – 1990. – 590 с.

20. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 12 т. / Тарас Шевченко. – К. : Наук. думка. – 1989.

Т. 3 : Драматичні твори. Повісті. – 1991. – 400 с.

21. Шевченко Т. Г. Собрание сочинений : в 5 т. / Тарас Шевченко. – М. : Худож. лит. – 1949.

Т. 1 : Стихотворения и поэмы. – 1949. – 475 с.

22. Шевченко Т. Г. Собрание сочинений : в 5 т. / Тарас Шевченко ; ред.: М. Ф. Рыльский, Н. Н. Ушаков. – М. : Худож. лит. – 1948.

Т. 2 : Стихотворения и поэмы : в рус. пер. – 1948. – 426 с.

23. Шевченко Т. Г. Собрание сочинений : в 5 т. / Тарас Шевченко ; ред.: М. Ф. Рыльский, Н. Н. Ушаков. – М. : Худож. лит. – 1948.

Т. 3 : Русские повести. – 1948. – 475 с.

24. Шевченко Т. Г. Собрание сочинений : в 5 т. / Тарас Шевченко ; ред.: М. Ф. Рыльский, Н. Н. Ушаков. – М. : Худож. лит. – 1949.

Т. 4 : Русские повести. Драматические произведения. – 1949. – 497 с.

- 25. Шевченко Т. Г.** Собрание сочинений : в 5 т. / Тарас Шевченко ; ред.: М. Ф. Рыльский, Н. Н. Ушаков. – М. : Худож. лит. – 1949.
Т. 5 : Автобиография. Дневник : напис. на рус. яз. – 1949. – 339 с.
- 26. Шевченко Т. Г.** Твори : в 5 т. / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро. – 1978.
Т. 1 : Поетичні твори (1837-1847). – 1978. – 374 с.
- 27. Шевченко Т. Г.** Твори : в 5 т. / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро. – 1978.
Т. 2 : Поетичні твори (1847-1861). – 1978. – 366 с.
- 28. Шевченко Т. Г.** Твори : в 5 т. / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро. – 1978.
Т. 3 : Драматичні твори. Повісті. – 1978. – 416 с.
- 29. Шевченко Т. Г.** Твори : в 5 т. / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро. – 1978.
Т. 4 : Повісті. – 1978. – 414 с.
- 30. Шевченко Т. Г.** Твори : в 5 т. / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро. – 1978.
Т. 5 : Автобіографія. Щоденник. Вибрані листи. – 1978. – 568 с.
- 31. Шевченко Т. Г.** Твори : в 3 т. / Т. Г. Шевченко. – К. : Держлітвидав. – 1955.
Т. 1 : Поезії. – 1955. – 686 с.
- 32. Шевченко Т. Г.** Твори : в 3 т. / Т. Г. Шевченко. – К. : Держлітвидав. – 1955.
Т. 2 : Повісті. – 1955. – 793 с.
- 33. Шевченко Т. Г.** Твори : в 3 т. / Т. Г. Шевченко. – К. : Держлітвидав. – 1955.
Т. 3 : Драматичні твори. Журнал. Вибрані листи. – 1955.

34. Шевченко Т. Г. Вибрані твори / Т. Г. Шевченко ; авт. крит.-біогр. нарису О. Є. Корнійчук. – К. : Держлітвидав, 1949. – 579 с.

35. Шевченко Т. Г. Избранные произведения / Тарас Шевченко. – Л. : Лениздат, 1952. – 678 с.

36. Шевченко Т. Г. Балади / Тарас Шевченко. – Сімф. : Кримвидав, 1959. – 102 с.

37. Шевченко Т. Г. Балади / Тарас Шевченко. – К. : Рад. письменник, 1982. – 110 с. : ілюстр.

38. Шевченко Т. Г. Буквар південноруський 1861 року / Тарас Шевченко. – К. : Веселка, 1991. – 60 с. : ілюстр.

39. Шевченко Т. Г. Вірші та поеми / Тарас Шевченко. – К. : Молодь, 1963. – 210 с. : 6 л. ілюстр.

40. Шевченко Т. Г. Гайдамаки : пер. с укр. / Т. Г. Шевченко. – М., 1939. – 109 с.

41. Шевченко Т. Г. Дневник. 1857-1858 / Т. Г. Шевченко. – К. : Молодь, 1963. – 278 с. : ил.

42. Шевченко Т. Г. Еретик / Тарас Шевченко. – М. : Политиздат, 1964. – 39с. : ил.

43. Шевченко Т. Г. Журнал / Т. Г. Шевченко. – К. : ГИХЛ, 1954. – 249 с. : ил.

44. Шевченко Т. Г. "Заповіт" мовами народів світу / Тарас Шевченко. – К. : Наук. думка, 1989. – 246 с.

45. Шевченко Т. Г. Катерина : поема / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро, 1972. – 52 с. : ил.

46. Шевченко Т. Г. Кобзар / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро, 1982. – 647 с. : портр.

47. Шевченко Т. Г. Кобзар / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро, 1976. – 598 с.

48. Шевченко Т. Г. Кобзар : відтворено з видання 1840 р. / Тарас Шевченко. – Факс. вид. – К. : Дніпро, 1974. – 114 с.

49. Шевченко Т. Г. Кобзар / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро, 1972. – 698 с. : портр. – (Шкільна бібліотека).

50. Шевченко Т. Г. Кобзар / Тарас Шевченко. – К. : Держлітвидав, 1960. – 527 с. : портр.

51. Шевченко Т. Г. Кобзар / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро, 1980. – 613 с. : портр.

52. Шевченко Т. Г. Кобзар / Тарас Шевченко. – К. : Держлітвидав, 1961. – 615 с. : портр.

53. Шевченко Т. Г. Кобзар / Тарас Шевченко. – К. : ДВХЛ, 1954. – 490 с. : портр.

54. Шевченко Т. Г. Кобзар / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро, 1986. – 542 с. : ілюстр.

55. Шевченко Т. Г. Кобзар : повна зб. поезій / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Держлітвидав, 1939. – 749 с. : ілюстр., портр.

56. Шевченко Т. Г. Кобзар (вибране) / Тарас Шевченко. – К. : Рад. шк., 1954. – 675 с. : ілюстр. – (Шкільна бібліотека класиків).

57. Шевченко Т. Г. Кобзарь / Тарас Шевченко. – М. : Книга, 1989. – 227 с. : ил. цв. – Библиогр. в примеч.: с. 229-230.

58. Шевченко Т. Г. Кобзарь : пер. с укр. / Тарас Шевченко. – М. : ГИХЛ, 1954. – 742 с.

59. Шевченко Т. Г. Кобзарь : пер. с укр. / Тарас Шевченко. – М. : ОГИЗ, 1947. – 686 с.

60. Шевченко Т. Г. Лирика : пер. с укр. / Тарас Шевченко. – М. : Худож. лит., 1971. – 206 с.

61. Шевченко Т. Г. Лирика : пер. с укр. / Тарас Шевченко. – М. : Гослитиздат, 1961. – 307 с. : 12 л. ил.

62. Шевченко Т. Г. Мала книжка : автографи поезій Тараса Шевченка 1847-1850 рр. : факсимільне видання "Малої книжки" Т. Г. Шевченка в комплекті з передмовою / Тарас Шевченко ; підгот. факс. вид. та передмова Євгена Шаблювського. – Факс. вид. – К. : Наук. думка, 1984. – 432 с.

63. Шевченко Т. Г. Малий Кобзар : вибр. поезії для дітей / Тарас Шевченко. – К. : Веселка, 1976. – 383 с. : портр. - (Шкільна бібліотека).

64. Шевченко Т. Г. Малий Кобзар : вибр. поезії для дітей / Тарас Шевченко. – К. : Веселка, 1977. – 379 с. : портр. - (Шкільна бібліотека).

65. Шевченко Т. Г. Мені тринадцятий минало : вірші / Тарас Шевченко. – К. : Веселка, 1983. – 19 с. : ілюстр.

66. Шевченко Т. Г. Мені тринадцятий минало : вибр. поезії : для молод. та серед. шк. віку / Тарас Шевченко ; передм. Олеса Гончара. – К. : Веселка, 1994. – 159 с. : ілюстр. кольор.

67. Шевченко Т. Г. Музикант : повість / Тарас Шевченко. – К. : Молодь, 1963. – 71 с. : 6 л. ил.

68. Шевченко Т. Г. Повести / Т. Г. Шевченко. – К. : Держлітвидав, 1956. – 722 с.

69. Шевченко Т. Г. Повести / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро, 1977. – 573 с. : ил.

70. Шевченко Т. Г. Повести / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро, 1983. – 456 с. : ил.

71. Шевченко Т. Г. Повести : для сред. и ст. шк. возраста / Т. Г. Шевченко. – К. : Веселка, 1984. – 359 с. : ил.

72. Шевченко Т. Г. Поезії : в 2 т. / Тарас Шевченко. – К. : Рад. письменник. – 1955.

Т. 2. - 1955. - 432 с.

73. Шевченко Т. Г. Поеми / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро, 1981. – 189 с.

74. Шевченко Т. Г. Про мистецтво / Тарас Шевченко. – К. : Мистецтво, 1971. – 336 с. – (Пам'ятки естетичної думки).

75. Шевченко Т. Г. Садов вишневий коло хати : вірші : для ст. дошк. та мол. шк. віку / Тарас Шевченко ; грав. О. І. Івахненка. – К. : Веселка, 1982. – 46 с. : ілюстр.

76. Шевченко Т. Г. Стихотворения и поэмы / Т. Г. Шевченко. – М. : Дет. лит., 1960. – 256 с. – (Школьная библиотека).

77. Шевченко, Т. Г. Три літа : автографи поезій 1843-1845 років / Т. Шевченко. – Факс. вид. – К. : Наук. думка, 1966. – 107 с.

78. Шевченко Т. Г. Художник : повесть / Т. Г. Шевченко. – К. : Молодь, 1961. – 115 с. : 4 л. ил.

1.2. Мистецька спадщина Кобзаря

79. Гаско М. Е. Про що розповідають малюнки Тараса Шевченка : шевченкозн. етюди / Мечислав Гаско. – К. : Рад. письменник, 1970. – 227 с. : ілюстр., портр.

80. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : в 10 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1939–.

Т. 7 : Живопис, графіка 1830-1847. Кн. 1. – 1961. – 153 кольор. ілюстр. ; 63 с.

81. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : в 10 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1939–.

Т. 7 : Живопис, графіка 1830-1847. Кн. 2. – 1961. – 346 кольор. ілюстр. ; 105 с.

82. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : в 10 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1939 –.

Т. 8 : Живопис, графіка 1847-1850. – 1963. – 193 ілюстр. ; 95 с.

83. Шевченко Т. Г. Повне зібрання творів : у 10 т. / Тарас Шевченко. – Вид. ювіл. – К. : Вид-во АН УРСР. – 1939 –.

Т. 10 : Живопис, графіка 1857-1861. – 1963. – 130 ілюстр. ; 176 с.

84. Т. Шевченко – портретист // Український портретний живопис першої половини ХІХ століття / В. В. Рубан. – К. : Наук. думка, 1984. – С. 297-328.

85. Т. Шевченко та його послідовники // Українське мистецтво другої половини ХІХ – початку ХХ ст. / Б. Б. Лобановський, П. І. Говдя. – К. : Мистецтво, 1989. – С. 59-77.

86. Тарас Шевченко = Taras Shevchenko = Tarass Shevchenko : живопис, графіка : альбом / авт.-упоряд. Д. В. Степовик. – К. : Мистецтво, 1984. – 18 с. – Текс: укр., рос., англ., фр.

87. Т. Г. Шевченко. Живопис / авт. тексту та упоряд. М. І. Мацапура. – К. : Мистецтво, 1964. – 6 с. + 17 ілюстр.

2. Література про Т. Г. Шевченка

2.1. Довідкова література

88. Марахов Г. І. Т. Г. Шевченко в колі сучасників : словник персоналій / Г. І. Марахов. – К. : Дніпро, 1976. – 149 с. : ілюстр.

89. Шевченківський словник : у 2 т. – К. : Гол. редакція УРЕ. – 1978.

Т. 1 : А – МОЛ. – 1978. – 415 с. : ілюстр., портр.

90. Шевченківський словник : у 2 т. – К. : Гол. редакція УРЕ. – 1978.
Т. 2 : М0Л – Я. – 1978. – 411 с. : ілюстр., портр.

2.2 Життя та творчість Тараса Шевченка

91. Анісов В. Ф. Літопис життя і творчості Т. Г. Шевченка / В. Ф. Анісов, Є. Є. Середа. – К. : Держлітвидав, 1959. – 457 с.

92. Біографія Т. Г. Шевченка за спогадами сучасників . – К. : Вид-во АН УРСР, 1958. – 440 с.

93. Бать Л. Г. Тарас Шевченко : биограф. повесть / Л. Г. Бать, А. И. Дейч. – М. ; Л. : Детгиз, 1952. – 267 с.

94. Белецкий А. И. Тарас Шевченко : кн. для учителя / А. И. Белецкий, А. И. Дейч. – 3-изд., доп. – М. : Просвещение, 1989. – 142 с.

95. Бельчиков Н. Ф. Тарас Шевченко : критико-биограф. очерк / Н. Ф. Бельчиков. – М. : Гослитиздат, 1961. – 223 с. : 9 л. ил.

96. Большаков Л. Н. Іду до джерела. Книга про пошуки і знахідки : для серед. та ст. шк. віку / Леонід Большаков. – К. : Веселка, 1979. – 272 с. : ілюстр.

97. Большаков Л. Н. Їхав поет із заслання... : Пошуки. Роздуми. Дослідження / Л. Н. Большаков. – К. : Дніпро, 1977. – 328 с. : ілюстр., портр.

98. Большаков Л. Н. Пошук заповітного. Спостереження, роздуми, знахідки / Л. Н. Большаков. – К. : Дніпро, 1985. – 342 с.

- 99. В сім'ї вольній**, новій : Шевченківський зб. / [редкол.: Микола Бажан та ін.] – К. : Рад. письменник. – 1984.
Вип. 1 / [упоряд.: О. М. Дмитренко, В. К. Костенко]. – 1984. – 312 с. : ілюстр.
- 100. В сім'ї вольній**, новій : Шевченківський зб. / [редкол.: Платон Білецький та ін.] – К. : Рад. письменник. – 1984.
Вип. 3 / [упоряд.: О. М. Дмитренко, В. К. Костенко]. – 1986. – 335 с. : ілюстр.
- 101. В сім'ї вольній**, новій : Шевченківський зб. / [редкол.: Олександр Білаш та ін.] – К. : Радписьменник. – 1989.
Вип. 5 / [ред-упоряд. Н. Я. Дзюбенко]. – 1989. – 392 с. : ілюстр.
- 102. Вільде, Ірина.** Незбагненне серце / Ірина Вільде. – Львів : Каменярь, 1990. – 255 с. : портр.
- 103. Вічний як народ** : Сторінки до біографії Т. Г. Шевченка : навч. посібник / авт.-упоряд.: О. І. Руденко, Н. Б. Петренко. – К. : Либідь, 1998. – 272 с. : ілюстр.
- 104. Венок России Кобзарю** : стихи рос. поэтов о Т. Г. Шевченко / сост. и примеч.: В. Г. Крикуненко, Ю. А. Саенко. – М. : Сов. Россия, 1989. – 318 с. : ил.
- 105. Воспоминания о Тарасе Шевченко** / сост. и примеч.: В. С. Бородин, Н. Н. Павлюк. – К. : Днипро, 1988. – 605 с. : ил.
- 106. Гаско М. Е.** Пошуки і знахідки : літ.-крит. ст. / Мечислав Гаско. – К. : Рад. письменник, 1990. – 350 с.
- 107. Головаха І. П.** Т. Г. Шевченко і російські революційні демократи 50-60-х років XIX ст. / І. П. Головаха. – К. : АН УРСР, 1953. – 152 с.
- 108. Грабович Г.** Шевченко як міфотворець: семантика символів у творчості поета / Г. Грабович ; пер. з англ. Соломії Павличко. – К. : Рад. письменник, 1991. – 211 с.

109. Дмуховский С. Э. Повести Т. Г. Шевченко "Наймичка" и "Варнак" : (к вопросу о времени написания повестей) / С. Э. Дмуховский. – Днепропетровск : ДГУ, 1958. – 142 с.

110. Добролюбов М. О. "Кобзар" Тараса Шевченка / М. О. Добролюбов. – К. : Вид-во АН УССР, 1961. – 14 с.

111. Доля : книга про Тараса Шевченка в образах та фактах / упоряд. В. О. Шевчук. – К. : Дніпро, 1993. – 779 с. : ілюстр.

112. Дорошенко К. П. Слово про Великого Кобзаря / К. П. Дорошенко. – К. : Молодь, 1965. – 157 с. : ілюстр., портр.

113. Жур П. В. Літо перше : З хроніки життя і творчості Тараса Шевченка / Петро Жур. – К. : Дніпро, 1979. – 278 с. : ілюстр.

114. Жур П. В. Третья встреча : Хроника последней поездки Тараса Шевченка на Украину / Петр Жур. – Л. : Худож. лит., 1973. – 304 с.

115. Зайцев П. І. Життя Тараса Шевченка : монографія / Павло Зайцев. – Факс. вид. – К. : Обереги, 1994. – 456 с. : ілюстр. – (Бібліотека АТ "Обереги" : засн. в 1991 р.).

116. Зайцев П. І. Життя Тараса Шевченка : монографія / Павло Зайцев. - 2-ге вид. – К. : Обереги, 2004. – 480 с. : ілюстр. – (Бібліотека українського раритету).

117. Из книги народної шани = Из книги народного признания = From the visitors' book of people's commendation. – Д. : Промінь, 1976. – 253 с. + 7 арк. ілюстр.

118. Кирилюк Є. П. Тарас Шевченко. Життя і творчість / Є. П. Кирилюк. – К. : Держлітвидав, 1959. – 673 с. : ілюстр.

119. Кирилюк Є. П. Тарас Шевченко. Життя і творчість / Євген Кирилюк. – К. : Дніпро, 1979. – 266 с. : ілюстр., портр.

120. "Кобзар" на сцені : драм. твори за Т. Г. Шевченком / упоряд. В. В. Долина. – К. : Мистецтво, 1963. – 217 с. : ілюстр., нот.

121. Кониський О. Я. Тарас Шевченко-Грушівський: хроніка його життя / О. Я. Кониський. – К. : Дніпро, 1991. – 702 с.

122. Костенко А. І. За морями, за горами : Тарас Шевченко на Аральському морі. Тарас Шевченко за Каспієм : худож.-док. оповідь / Анатоль Костенко. – К. : Рад. письменник, 1984. – 455 с. : 32 л. ілюстр.

123. Костенко А. И. И будет правда на Земле...: (Тарас Шевченко в Приаралье) / Анатоль Костенко. - Алма-Ата : Онер, 1989. – 221 с. : ил. – Библиогр. в примеч.: с. 216-220.

124. Коцюбинська М. Х. Етюди про поезику Шевченка : літ.-крит. нарис / М. Х. Коцюбинська. – К. : Рад. письменник, 1990. – 271 с.

125. Красицький Д. Шевченківська вікторина / Дмитро Красицький. – К. : Молодь, 1964. – 109 с.

126. Луначарський А. В. Великий народний поет (Тарас Шевченко) / А. В. Луначарський. – К. : АН УРСР, 1961. – 38 с.

127. Неділько Г. Я. Тарас Шевченко: життя і творчість : кн. для вчителя / Г. Я. Неділько. – К. : Рад. шк., 1988. – 247 с.

128. Пільгук І. І. Т. Г. Шевченко – основоположник нової української літератури : посіб. для студ. мовно-літ. ф-тів пед. ін-тів / І. І. Пільгук. – К. : Рад. шк., 1954. – 362 с.

129. Приходько П. Г. Поема Т. Г. Шевченка "Сон": ("У всякого своя доля") / П. Г. Приходько. – К. : Вид-во АН УССР, 1957. – 188 с.

130. Ревуцький Д. М. Шевченко і народна пісня / Д. М. Ревуцький. – К. : Мистецтво, 1938. – 63 с.

131. Рыльский М. Ф. Тарас Шевченко : биограф. очерк / Максим Рыльский, Александр Дейч. – К. : Худож. літ., 1964. – 85 с. : ил.

132. Сергієнко Г. Я. Декабристи і Шевченко / Г. Я. Сергієнко. – Вид. 2-ге. - К. : Дніпро, 1983. – 188 с. : ілюстр., портр.

133. Смілянська В. Л. "Святим огненным словом...". Тарас Шевченко: поетика / В. Л. Смілянська. – К. : Дніпро, 1990. - 290 с.

134. Спогади про Шевченка. – К. : Держлітвидав, 1958. – 658 с.

135. Т. Г. Шевченко в воспоминаниях современников. - М. : ГИХЛ, 1962. – 512 с. : ил., портр. – (Серия литературных мемуаров). – Библиогр.: с. 401-484.

136. Тарас Григорович Шевченко : біографія / Г. А. Вязовський, К. Ю. Данилюк, І. М. Дузь [та ін.]. – К. : Вид-во Київського ун-ту, 1960. – 373 с.

137. Тарас Шевченко : життя і творчість у док., фотогр., ілюстр. : [альбом] / авт.-упоряд.: В. Х. Косян, Г. П. Паламарчук, О. І. Поляничко, К. В. Чумак. – К. : Рад. шк., 1991. – 335 с. : ілюстр.

138. Тарахан-Берега З. П. Шевченко – поет і художник / З. П. Тарахан-Берега. – К. : Наук. думка, 1985. – 183 с.

139. Франко І. Я. Шевченкознавчі студії / Іван Франко ; упоряд. М. Гнатюк. – Львів : Світ, 2005. – 472 с.

140. Хинкулов Л. Ф. Тарас Шевченко / Леонид Хинкулов. – Изд. 2-е, перераб. – М. : Мол. гвардия, 1960. – 394 с. – (Жизнь замечательных людей : сер. биогр. / основана в 1933 году М. Горьким ; Вып. 23 (313)). – Библиогр.: с. 391-396.

141. Чуб Д. В. Живий Шевченко : біогр. та літературозн. оповіді : для серед. та ст. шк. віку / Д. В. Чуб. – К. : Веселка, 1994. – 139 с.

142. Шаблювський Є. С. Патріотичні ідеї в творчості Т. Г. Шевченка / Євген Шаблювський. – К. : Рад. Укр., 1961. – 90 с. : ілюстр., портр.

143. Юрга-Юрженко П. М. У славі живій Кобзаря / П. М. Юрга-Юрженко. – К. : Веселка, 1964. – 92 с.

144. Ющенко О. Я. Шевченко йде по світу / Олекса Ющенко. – К. : Молодь, 1964. – 130 с.

2.1. Шевченківські місця України

145. Державний музей Т. Г. Шевченка в Києві. – К. : Мистецтво, 1963. – 38 с.

146. Жур П. В. Шевченківський Київ / П. В. Жур. – К. : Дніпро, 1991. – 287 с. : ілюстр.

147. Тарахан-Берега З. Святиня : наук.-іст. літопис Тарасової Гори / З. Тарахан-Берега. – К. : Родовід, 1998. – 544 с. : ілюстр.

148. Шевченківські місця України. – К. : АН УРСР, 1957. – 162 с.

149. Шляхами великого Кобзаря : путівник. – К. : Молодь, 1964. – 254 с.

Додатки

1. Видатні люди про Кобзаря

«Тарас Шевченко! Досить було однієї людини, щоб урятувати цілу націю».

Остап Вишня, письменник (Україна)

«Я радий, що можу додати свій голос до тих, що вшановують великого українського поета Тараса Шевченка. Ми вшановуємо його за великий вкладу культуру не тільки України, яку він дуже любив і так промовисто описував, а й культуру світу. Його творчість є благородною частиною нашої історичної спадщини».

*Джон Ф. Кеннеді, політичний діяч,
35-й президент США*

«Як? Чому Шевченко? Чому таку талановиту англійку, яка б могла досягнути успіху та й кращого зарібку в іншій формі занять, цікавить Україна? – з недовірою... запитували Віру Річ... українці. Бо лише українці, – за словами самої перекладачки, – які без сумніву є надто скромними щодо свого національного поета, продовжують запитувати. Це було в Хайфі, – згадувала вона, – старший офіцер органів безпеки проводив зі мною процедуру формального інтерв'ю. У ході розмови виявилось, що я трохи знаю українську мову. Але чому, – запитав він, – чому ви вивчили українську? Для того, щоб перекласти Шевченка, – відповіла я. На тому інтерв'ю завершилось. І коли його секретарка принесла тістечка і чай, ми заходилися співати, як брат і сестра після довгої розлуки, «Реве та стогне...», «Думи мої...», «Гетьмани, гетьмани...», «Тече вода...» та ще щось, що могли згадати! Офіцер безпеки Ізраїлю, який народився в Німеччині, більше не запитував. Ані шведський митник, який побачив «Кобзар» у моїй торбі. Лише українці продовжують питати...».

*Віра Річ, перекладач,
літературознавець (Англія)*

«Огненне слово його наскрізь проймало серце не тільки тих, кому близьке було народне горе, а й тих, кому й байдуже було до того. Всі дивувалися красі та силі тієї простої мови, якою Шевченко виливав свої вірші. Увесь світ став прислухатися до його мови, а на Україні вірші приймали як благовісне, пророче слово».

Панас Мирний, письменник (Україна)

«У році 2014 буде 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка. До цієї дати не так уже й далеко. Думаю, що для гідного вшанування цього ювілею замало влаштувати концерти й бенкети та ставити пам'ятники. Треба дбати про те, щоб виводити Шевченка у світ, щоб здобувати йому нових читачів, нових перекладачів, нових дослідників. Я думаю про наукове товариство, яке носить ім'я Шевченка, повинно і може дбати про нові переклади, нові дослідження його творчості. Варто було б, на мою думку, влаштувати літературний конкурс на нові переклади Шевченкових поезій, організувати і спонсорувати на наукових міжнародних з'їздах славістів Шевченкознавчі сесії, запропонувати стипендію на написання нової модерної англомовної біографії Шевченка. Проголосити це треба вже тепер, негайно, встановивши термін часу на викінчення праць, щоб до ювілею можна було ці праці видати солідними книжковими виданнями.

*Марта Тарнавська, український поет,
перекладач, бібліограф (США)*

«Любіть свою Батьківщину і рідну мову так, як любив покійний Тарас Шевченко. Для його пам'яті це буде найкращою нагородою і нерукотворним пам'ятником».

Акакій Церетелі, поет (Грузія)

«Він був сином мужика – і став володарем у царстві духа. Він був кріпаком – і став велетнем у царстві людської культури. Він був самоуком – і вказав нові світи й вільні шляхи професорам і книжним ученим. Десять літ він томився під вагою російської солдатської муштри, а для волі Росії зробив більше, ніж десять переможних армій.

Доля переслідувала його в житті скільки могла, та вона не зуміла перетворити золота його душі в іржу, ані його любові до людей в ненависть і погорду...

Доля не шкодувала йому страждань, але й не пожаліла втіх, що били із здорового джерела життя.

Найкращий і найцінніший скарб доля дала йому лише по смерті – невмирущу славу і всерозквітаючу радість, яку в мільйонах людських сердець все наново збуджуватимуть його твори.

Отаким був і є для нас, українців, Тарас Шевченко».

*Іван Франко, український
письменник-мислитель (Україна)*

«Видання безсмертної поеми Тараса Шевченка «Кавказ» мовами народів світу ще раз підкреслює планетарну значущість і надзвичайну актуальність її основних постулатів, нагадує про безальтернативність мирного співіснування народів і держав, про необхідність постійного міжкультурного діалогу. Поема-заклик, поема-пересторога, поема-застереження йде до своїх читачів, палко апелюючи до відстоювання усім світом вищих ідеалів честі, перемоги добра над злом, торжества правди».

Рауль Чілачава, поет (Україна)

«До того часу, поки народи будуть воювати за свою національну незалежність і демократичні права, вірші Шевченка читатимуть різними мовами».

Назим Хікмет, поет (Турція)

«Я американський художник і американець плоттю і кров'ю, але те, що я бачив з творів Шевченка-художника, і те, що я знаю про нього як про поета, викликає найглибші почуття щирого захоплення його талантом і творчістю. Я пишаюся цими творами, немовби я сам українець. Ваш Шевченко – це мій Шевченко. Я люблю і ціную Шевченка».

Рокуелл Кент, художник і письменник (США)

«Тарас Шевченко – це символ не лише країни, але й всіх, хто бореться за свою гідність будь-де у світі. Тарас Шевченко був рабом, що возлюбив свободу і виборів її. Вірші Шевченка завжди залишаються щирим виявом українського ества, виявом страждань і відваги його народу. Його поезія створювалась на мотивах, що дорогі не лише Україні, а й усьому людству. Коли Шевченко оспівує родючі українські землі, він славить красу всієї планети. Коли говорить про важку працю і бідність українських селян, він думає про трударів усього світу, коли ж милувався тими, хто дорогий його серцю, ми уявляємо людей, яких любимо...».

*Мартін Брайан Малруні,
прем'єр-міністр Канади*

«Слово Шевченка возвеличує, облагороджує, формує наші душі... Безперечно, пророча місія Шевченка триває і нині, і він обходить «моря і землі», своїм божественним словом кличе людей до добра та справедливості...».

Нафі Джусойти, письменник (Осетія)

«Процес матеріалізації Шевченкової поезії потужньо триває, і тільки коли він закінчиться власною державою, ми зможемо сказати, що сучасність доросла до Шевченка.

До того часу Шевченко завжди буде силою, що змушуватиме рости».

Євген Маланюк, поет (Україна)

У кругосвітній похорон пішли,
Щоб зупинитись на горі Чернечій,
Йшла вперше Україна по дорозі
У глибину епох і вічних зльотів –
Йшла за труною сина і пророка.
За нею по безсмертному шляху
Ішли хохли, русини, малороси,
Щоб зватись УКРАЇНЦЯМИ віднині.

Іван Драч, поет (Україна)

«Життя нашого поета таке дивне, що, слухаючи про нього, можна було б сказати, що це — легенда, коли б усе це діялось не перед нашими очима.»

Степан Васильченко, письменник (Україна)

2. Народні прислів'я та приказки про Тараса Шевченка

В наш чудовий час вічно житиме Тарас.

Ми Шевченка славить будем і ніколи не забудем.

Слово Тараса – наша зброя і окраса.

Тараса думки будуть жити віки.

Тарасів «Буквар» – для дітей великий дар.

Тарасів «Заповіт» облетів увесь світ.

Тарасів «Кобзар» – народу великий дар.

Тарасівська «Катерина» – це народная дитина.

Тарасове слово живе і здорове.

Тарасові слова – то правда жива.

Хто «Кобзаря» прочитав, той панів прокляв.

Хто з Шевченком знається, той розуму набирається.
Хто читав «Заповіт», — рвав кайдани, рушив гніт.
Хто Шевченка прочитав, той багатий серцем став.
Цар Шевченка гноїв, та душі не зломив.
Шевченків «Кобзар» – то для народу великий дар.
Шевченківський «Заповіт» буде жити тищу літ.
Шевченко дужий був не силою, а словом мудрим.
Шевченко за народ бідував, бо з народу сам походжав.
Шевченко народ захищав, а про себе забував.
Шевченко панів викривав, і за це й сам страждав.
Шевченко Тарас наче сонце для нас.
Шевченкове перо панів по серцю шкребло.
Шевченкові твори сяють мов ясні зорі.
Шевченкові твори сяють, мов ясні зорі.

3. Письменники – Шевченківські лауреати

У 1961 році в Україні, відзначаючи 100-річчя від дня народження Тараса Григоровича Шевченка, 20 травня Радою Міністрів Української РСР прийнято постанову «Про встановлення щорічних Республіканських премій ім. Т. Г. Шевченка». За діючим на той час Положенням присуджувалося 3 премії за видатні твори літератури, образотворчого мистецтва, музики, театрального мистецтва і кінематографії.

9 березня 1962 року першими лауреатами Шевченківської премії стали: Олесь Гончар (за роман «Людина і зброя»), Павло Тичина («Вибрані твори» в трьох томах), Платон Майборода (за «Вибрані пісні »).

23 квітня 1969 року Постановою ЦК КПУ і Ради Міністрів УРСР встановлено було 5 щорічних премій в галузі літератури, мистецтва і архітектури.

З 1977 року додано ще 3 премії у галузях журналістики і публіцистики, теорії та історії літератури, театрального мистецтва. У 1982 році додано ще 1 премію за кращий твір літератури і мистецтва для дітей та юнацтва. З 1988 року премії по архітектурі почали присуджуватись окремо створеним Комітетом.

У вересні 1996 року Указом Президента України встановлено 10 Державних премій та одну Малу Державну премію за кращий творчий дебют молодих митців віком до 35 років.

Лауреати Шевченківської премії – це цвіт української нації, окраса нашої культури.

За всі роки існування з 1962 по 2012 рік лауреатами премії стали 623 особи. Серед відзначених:

– 182 письменники, поети, прозаїки, драматурги, літературознавці, публіцисти;

– 131 діяч образотворчого мистецтва – живописці, графіки, скульптори, майстри народного мистецтва (гончарі, різьбярі, вишивальниці, килимарниці);

– 103 діячі театру і кіно – актори, режисери, оператори, сценаристи;

– 116 достойників музичного мистецтва – композитори, співаки, диригенти, артисти балету;

– 91 діяч різних галузей – архітектори і конструктори проектів.

З метою піднесення престижу Державної премії імені Тараса Шевченка як найвищої в Україні премії в галузі культури Указом Президента № 1228/99 її перейменовано у Національну премію України імені Тараса Шевченка.

Лауреати Республіканської премії імені Т. Г. Шевченка 1962 – 1969

1962

Олесь Гончар – за роман «Людина і зброя».

Павло Тичина – за «Вибрані твори» у 3-х томах.

1963

Володимир Сосюра – за книги лірики «Ластівки на сонці», «Щастя сім'ї трудової».

Григорій Тютюнник – за роман «Вир».

1964

Андрій Малишко – за книгу лірики «Далекі орбіти».

1965

Микола Бажан – за поему «Політ крізь бурю».

Ірина Вільде – за роман «Сестри Річинські».

1966

Петро Панч – за повість «На калиновім мості».

1967

Іван Ле – за роман у 3-х книгах «Хмельницький».

1969

Андрій Головка – за роман «Артем Гармаш».

Лауреати Державної премії України імені Т. Г. Шевченка 1970 – 1999

1970

Юрій Збанацький – за роман «Хвилі».

Володимир Канівець – за роман «Ульянови».

Микола Нагнибіда – за цикл віршів на лєнінську тему «Риси рідного обличчя» у збірці поезій «На полі битви».

1971

Василь Козаченко – за цикл повістей «Ціна життя», «Гарячі руки», «Блискавка», «Листи з патрона», «Яринка Калиновська», «Біла пляма».

1972

Платон Воронько – за збірку поезій «Повінь».

1973

Костянтин Гордієнко – за роман-трилогію «Чужу ниву жала», «Дівчина під яблунею», «Буймир».

Микола Ушаков – за збірки поезій «Мои глаза», «Я рифмы не боюсь глагольной» і багаторічну плідну діяльність у галузі перекладів з української літератури.

1974

Павло Загребельний – романи «Первоміст», «Смерть у Києві».

1975

Вадим Собко – за роман «Лихобор».

1976

Іван Драч – за збірку поезій «Корінь і крона».

1977

Олександр Коломієць – за драматичну діалогію «Голубі Олені» і «Кравцов».

Дмитро Павличко – за збірку поезій «Любов і ненависть».

1978

Василь Земляк (посмертно) – за романи «Лебедина згряя», «Зелені Млини».

1979

Любомир Дмитерко – за збірки поезій «Світе мій», «Основа».

1980

Юрій Мушкетик – за роман «Позиція».

Михайло Стельмах – за роман «Чотири броди».

1981

Анатолій Дімаров – за роман – діалогію «Біле і гнів».

Віталій Коротич – за книги публіцистики «Кубатура яйця», «Побачити зблизька» та публіцистичні виступи у пресі, по радіо і телебаченню.

Владислав Титов – за повість «Всем смертям назло ...», «Ковыль – трава степная».

1982

Платон Білецький – за книги «Український портретний живопис XVII – XVIII ст.», «Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII століть», «Українське радянське мистецтво».

Анатолій Мороз – за роман «Четверо на шляху».

Володимир Стадниченко – за публіцистичні твори останніх років.

1983

Борис Олійник – за збірки поезій «Сива ластівка», «Удзеркалі слова», «Дума про місто».

1984

Леонід Вишеславський – за збірку поезій «Близкая звезда».

Микола Вінграновський – за збірки творів для дітей «Літній ранок», «Літній вечір», «Ластіка біля вікна», «На добраніч».

Олександр Сизоненко – за роман-трилогію «Степ», «Була осінь», «Мета».

Володимир Яворівський – за художньо-документальну повість «Вічні Кортеліси».

1985

Євген Гуцало – за повість «Сайора» та збірку оповідань «Пролетіли коні».

Роман Іваничук – за романи «Вода з каменю», «Четвертий вимір».

Микола Рибалко – за збірку поезій «Незакатная звезда» та нові вірші в періодичній пресі.

Іван Цюпа – за художньо-документальну книгу «У серці дзвонять голоси» та публіцистичні виступи в пресі.

1986

Володимир Забаштанський – за збірку поезій «Запах дитини» і нові вірші в періодичній пресі.

Оксана Іваненко – за книгу «Завжди в житті».

1987

Ліна Костенко – за історичний роман у віршах «Маруся Чурай», збірку поезій «Неповторність».

1988

Валерій Шевчук – за роман-триптих «Три листки за вікном».

1989

Григорій Тютюнник (посмертно) – за «Твори» у 2-х томах.

1990

Дмитро Білоус – за збірку поезій «Диво калинове».

Степан Пушик – за книги «Страж-гора», «Галицька брама».

1991

Іван Білик – за історичний твір «Золотий Ра».

Іван Дзюба – за серію публіцистичних виступів «Бо то не просто мова, звуки ...», статті «Україна і світ», «Чи усвідомлюємо національну культуру як цілісність».

Василь Стус (професор) – за збірку поезій «Дорога болю».

1992

Борис Антоненко – Давидович (помертено) – за збірку художньої прози «Смерть. Сибірські новели. Завишені оцінки».

Іван Багряний (помертено) – за роман «Сад Гетсиманський», «Тигролови».

Володимир Дрозд – за роман-епопею «Листя трави».

Микола Жулинський – за книжку «Із забуття – в безсмертя».

Ігор Калинець – за збірку поезій «Тринадцять алогій», «Невольничча муза», «Пробуджена муза».

Роман Лубківський – за збірку поезій «Погляд вічності».

Тарас Мельничук – за збірку поезій «Князь роси».

Павло Мовчан – за збірки поезій «Материк», «Осереддя».

1993

Ярема Гоян – за повість «Тасмниця Лесикової скрипки».

Лідія Коваленко (помертено), Маняк Володимир (помертено) – за Народну Книгу – Меморіал «33-й голод».

Володимир Коломієць – за збірку поезій «Золотосинь».

Дмитро Міщенко – за збірки творів «Полювання на жарптицю», «Особисто відповідальний».

Микола Руденко – за роман «Орлова балка», збірку «Поезій».

Степан Сапеляк – за збірку поезій «Тривалий рваний зойк».

Леонід Талалай – за збірку поезій «Вибране».

1994

Олена Апанович – за книжку «Гетьмани України і кошові отамани Запорізької Січі».

Леонід Большаков, літературознавець (Російська федерація) – за документальну трилогію «Літа невольниці» (Біль о Тарасе).

Василь Головобородько – за збірки поезій «Ікар на метеликових крилах», «Калина об Різді».

Роберт Конквест, науковець (США) – за книжку «Жнива скорботи».

Олесь Лупій – за роман «Падіння давньої столиці», повість «Гетьманська булава».

Іван Світличний (посмертно) – за збірку поезій, поетичних перекладів і літературно-критичних статей «Серце для куль і для рим».

Іван Чендей – за книжку «Калина під снігом», повість «Іван».

1995

Василь Захарченко – за роман «Прибутні люди».

Євген Сверстюк – за книжку «Блудні сини України».

Василь Симоненко (посмертно) – за збірки поезій та прози «Лебеді материнства», «У твоєму імені живу», «Народ мій завжди буде».

Роман Федорів – за роман «Єрусалим на горах».

1996

Володимир Базилевський – за збірку поезій «Вертеп».

Ірина Жиленко – за збірку поезій «Вечірка у старій винарні».

Раїса Іванченко – за тетралогію про Київську Русь: «Зрада, або як стати володарем», «Гнів перуна», «Золоті стремена», «Отрута для княгині».

Віктор Міняйло – за роман «Вічний Іван».

1997

Петро Скунець – за збірку поезій «Спитай себе».

Олесь Уляненко – за роман «Сталінка» (Мала Шевченківська премія).

1998

Роман Андріяшик – за роман «Сторонець».

1999

Дмитро Кремень – за збірку поезій «Пектораль».

Дмитро Наливайко – за книгу «Очима Заходу. Рецепція України в Західній Європі XI – XVIII ст.»

**Лауреати Національної премії України
імені Тараса Шевченка 2000 – 2014**

2000

Іван Гнатюк – за книгу «Стежки - дороги».

Борис Нечерда (посмертно) – за збірку поезій «Остання книга».

Юрій Шевельов (Шерех), (США) – за книги «Третя сторожа» та «Поza книжками із книжок».

2001

Євген Пашковський – за роман «Щоденний жезл».

2002

Сергій Білокінь – за науково-публіцистичну книгу «Масовий терор як засіб державного управління в СРСР».

Ігор Римарук – за книгу поезій «Діва Обида».

2003

Василь Герасим'юк – за книгу віршів «Поет у повітрі».

В'ячеслав Медвідь – за роман «Кров по соломі».

2004

Василь Славчук – за книги віршів «На проти течії трави» і «Сучок на костурі подорожнього».

2005

Микола Воробйов – за книгу поезій «Слуга півонії».

Марія Матіос – за роман «Солодка Даруся».

Михайло Слабошпицький – за роман-біографію «Поет із пекла».

2006

Григорій Гусейнов – за художньо-документальний життєпис у 9-ти книгах «Господні зерна».

Ігор Качуровський – за книгу «Променисті сил'вети».

Анатолій Кичинський – за книги поезій «Пролітаючи над листопадом», «Танець вогню».

2007

Остап Лапський – за книги поезій «Себе : розшукують ?!», «Обабіч: істина ?!».

Дмитро Стус – за книгу «Василь Стус: Життя як творчість».

Тарас Федюк – за книгу віршів «Обличчя пустелі».

2008

Любов Голота – за роман «Епізодична пам'ять».

Петро Перебийніс – за збірку поезій «Пшеничний годинник».

Віра Селянська (Віра Вовк) – за книги «Сьома печать», «Ромен – зілля», та переклади творів української літератури португальською мовою.

2009

Павло Гірник – за книгу віршів «Посвітається».

2010

Михайло Андрусак – за документально-художню трилогію «Брати грому», «Брати вогню», «Брати просторів».

Дмитро Іванов – за збірку поезій «Село в терновому вінку».

Галина Пагутяк (Москалець) – за книгу прози «Слуга з Добромиля».

Оксана Пахльовська – за книгу публіцистики «Ave, Europe!».

2011

Роман Горак, Микола-Ярослав Гнатів – за 10-томне видання «Іван Франко».

2012

Петро Мідянка – за книгу поезій «Луйтра в небо».

Володимир Рутківський – за історичну трилогію для дітей «Джури».

2013

Леонід Горлач (Коваленко) – за книгу поезій "Знак розбитого ярма".

2014

Мирослав Дочинець – за романи «Криничар. Діярюш найбагатшого чоловіка Мукачівської домінії» та «Горянин. Води господніх русел».

**Лауреати Шевченківської премії від
Дніпропетровської області**

1962

Олесь Гончар – за роман «Людина і зброя».

1974

Павло Загребельний – за романи «Первоміст», «Смерть у Києві».

2006

Григорій Гусейнов – за художньо-документальний життєпис у 9-ти книгах «Господні зерна».

Зміст

Від укладача	3
<i>Вступ</i>	4
1. Публікації творів Т. Г. Шевченка	7
1.1. <i>Вірші. Проза</i>	7
1.2. <i>Мистецька спадщина Кобзаря</i>	14
2. Література про Т. Г. Шевченка	15
2.1. <i>Довідкова література</i>	15
2.2 <i>Життя та творчість Тараса Шевченка</i>	16
2.1. <i>Шевченківські місця України</i>	21
Додатки	22
1. <i>Видатні люди про Кобзаря</i>	22
2. <i>Народні прислів'я та приказки про Тараса Шевченка</i>	26
3. <i>Письменники – Шевченківські лауреати</i>	27

Бібліографічне видання

**«Шевченкова свіча
століттями горить...»**

Бібліографічний покажчик

Українською та російською мовами

Укладач

Довженко Світлана Григорівна

Відповідальний за випуск

Дорофєєва Наталія Анатоліївна

Комп'ютерне верстання

Довженко Світлана Григорівна

Підписано до друку . Формат 60x84/16.

Папір друкар. Ум. друк. арк. Тираж прим.

Зам. №

Вид-во ПДАБА

вул. Чернишевського, 24-а, Дніпропетровськ, 49005